

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америка СІМ ЦЕНТІВ За кордоном Тел. "Свобода": BERgen 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BERgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ГОДЯТЬСЯ НА 70 ПОВІТРЯНИХ ЧАСТИН ДЛЯ ОБОРОНИ

Вашингтон, 21. червня. — Представники сенату й палати репрезентантів, які ведуть переговори над вирівнюванням розбіжностей в законопроєктах про оборону країни, погодилися, щоб повітряна фльота Злучених Держав була розбудована

до 70 босвих частин і до таких інших ескадронів та груп, як цього вимагатиме потреба. Ця згода не доведе зразу до повної розбудови, однак дасть спроможність встановити відповідну суму гроша на її поширення вже в бюджеті на 1951 фінансовий рік. Теперішня кількість повітряних груп є обмежена законом до 48. Повітряні групи (частини) не є ясно означені. Вони різняться щодо числа літаків. Офіцери кажуть, що це залежить від того, чи якась частина складається з босвих літаків, бомбардувальників чи розвідних літаків. Тому якась частина може складатися напр. зі 100 босвих, або 50 бомбардувальників. Комбінація обох згаданих родів літаків з додатковими розвідними літаками, може становити "частину" з 60 літаків. Відповідно до кількості літаків частини будуть мати теж і залог та устаткування.

СЕНАТ ВІДКИНУВ ТОЧКУ ПРО ВІДОКРЕМЛЕННЯ РАС В АРМІЇ

Під час дискусії над продовженням закону про обов'язкову військову службу сенат відкинув поправку Річарда В. Россела з Джорджії, щоб дозволити добровольцям в армії жадати призначення їх до окремих расових відділів. Ця поправка перепала 42 голосами проти 29 і не промостило сенатові шлях до кінцевого голосування над продовженням тепер обов'язуючого поборового закону.

ОБОРОНЦІ КОМУНІСТІВ ЗАКИДАЮТЬ НЕДОСТАЧУ ДОКАЗІВ

Нью-Йорк. — Під час переслухання в апеляційній суді для вирішення відклику одинадцяти засуджених комуністичних провідників, адвокати засуджених виступили закидом, що уряд не дав яasnих доказів на твердження, що комуністи притюгували незаконну змову на скликання уряду. Оборонці Сечер, Ізерман і МакКей вийшли з твердженням, що Комуністична партія має історичне право до революції на підставі конституційної поправки про свободу слова. За їхніми аргументами судово розправа проти комуністів була виплином, "прилюдною гістерією", полювання на чарівниць і нападів на громадянські свободи. Відповідь на такі закиди мають дати представники прокураторії в суботу.

"ЮРИДИКЦІЙНИЙ" СТРАЙК У ФОРДА

Дітройт. — "Юридичний" страйк у заводах Форда в Кантоні, Огайо, став причиною застоповлення праці й безробіття для 1,500 робітників. Тому, що ця фабрика виробляє три чверті частин, потрібних до загального виробу авт, повстала загроза загального безробіття у фабриках Форда по цілій країні. Страйк не є одобрений автомобільною юнією K.I.O. і його викликав місцевий відділ цієї юнії внаслідок непорозумінь з юнією ковалів, приналежною до А.Ф.П.

ГУБЕРНАТОРИ СКЛАДАЮТЬ ПОДЯКУ АЧЕСОНОВІ

Вайт Солфур Спрінг, В. В. — Губернатор Френк Лош зі стейту Огайо вибраний представником конференції губернаторів, висловив подяку секретареві стейту Дінові Ачесонові за його дискусію закордонних справ. Резолюції в цій справі не зголошено на конференції, тому, що деякі республіканські губернатори будуть кандидатами на на перевибір найближчої осені, отже це могло б викликати закид, що вони підтримують уряд конкурентної партії без відкритого умотивування. На вибір губ. Лоша як представника погодилися обидві партії. У спеціальній резолюції конференція визвала уряд до належної оборони Аляски і заявила за допущення Гавая та Аляски як окремих стейтів.

ТАЙДІНГС ОПРОКИДУЄ ЗАКИДИ СЕН. МКАРТІ ДОКУМЕНТАМИ

Вашингтон. — Сен. Миллард Тайдінгс, голова слідчої підкомісії закордонних справ, заявив, що він два місяці провіряв таємні документи в департаменті стейту для переконання, чи закиди сен. Йосифа МКАРТІ про нелояльність урядовців, мають яку підставу. Після перевірки документів підкомісія прийшла до висновку, що закиди сенатора є безпідставні і що між урядовцями департаменту стейту нема ніяких комуністів. Так само опрокинув Тайдінгс закиди МКАРТІ, наче б деякі документи Федерального Бюро Інвестицій пропали або були ушкоджені.

УПРАВІТЕЛЬ "ДЕНІЛ ВОРКЕРА" ВІДМОВИЄ СВИДОЦТВА В КОНГРЕСІ

Вашингтон. — Филип Барт, генеральний менеджер комуністичного щоденника "Дейлі Воркер", відмовився складати свідчення перед комісією неамериканських діячів палати репрезентантів і його негайно натавровано за непослух Конгресові. Він мав посвідчити про існування шайки для фальшування паспортів для комуністів. Барт є уродженцем Варшави, до Америки приїхав 15-річним хлопцем. Палата репрезентантів ухвалила поставити 39 осіб під суд за відмову свідчення.

ШУКАЮТЬ ПОРОЗУМІННЯ В ФАРМЕРСЬКИХ ПРОГРАМАХ

Мадисон, Вис. — Речники шости фермерських програм зіхалися на завіз Красного Сметанкового Товариства для передискутування шости різних програм для добробуту американських фермерів. Між програмами є теж і урядова програма Бреннана. Дискусія довела до одностайності в деяких точках і тому ухвалено покликати до життя красну раду, вибрану фермерами, для вирішення місцевих потреб фермерів у різних околицях.

ГВАТЕМАЛЯ ОСЕРЕДКОМ СОВЕТСЬКОЇ ЗМОВИ ПРОТИ ЗДА

Вил Лиснер, кореспондент щоденника "Нью-Йорк Таймс", прислав з Сан-Хосе, на Коста-Ріка, перший допис, датований 5 червня, про затії советських агентів на островах Карибського моря, яке приписав до Панамського Каналу. Він твердить, що комуністи під директивами Совєтів склали далекосягний план для звичення міжамериканських стратегічних засобів і розбиття континентальної американської єдності. Операції відбуваються потайки під проводом Комуністичної партії в Гватемалі. Партія зорганізована підпольно і для своїх затій дістає субсидії від советського Інформаційного Бюро, яке вживає Гватемалу за базу для інфільтрації п'яти або шости інших республік Центральної Америки. Лиснер відкинув спеціальні двомісячні студії комуністичних конспірацій проти Злучених Держав і їх вислід подає тепер до прилюдного відома. На свої твердження кореспондент має не тільки усні свідчення високих урядовців центрально-американських республік, але й документи.

АМЕРИКА ВІДКИНАС ВІСЬКОВОГО АТАШЕ З РУМУНІЇ

Вашингтон. — Румунський уряд зажадав відкликання американського військового аташе, кап. Гершела Гутеніплера з Бухарешту. Як підстава до такого жадання Румунія виступила закидом, що Гутеніплер переховував в амбасаді амуніцію для підтримання заговорників проти румунського режиму, а потім вкинув її до озера недалеко Бухарешту. Американський уряд у відповідь на такі закиди заявив, що амуніція, яку скинуло до озера, була залишком амуніції з воєнних часів і то в дуже малій кількості, а про якусь змову з заговорниками нема мови. Загалом, каже департамент стейту, вкинення амуніції до озера представляє Румунія в перекрученій формі для поширення агітації. Америка відкидає згаданий капітан за служби і поробить відповідні застереження на майбутнє.

ГРЕЦЬКИЙ КОРОЛЬ ПРИІДЕ ДО АМЕРИКИ

Нью-Йорк. — Король Павло і королева Фредерика з Греції відвідають Злучені Держави. Підготовка до відвідин вже йде вперед. Тому вістку оприлюднив новоназначений грецький амбасадор д-р Атанасіос Г. Політіс, який щойно приїхав кораблем до нью-йорської пристані. Він заявив, що небезпека комуністичної інфільтрації в Греції вже минула.

БУВШИ І ЧЛЕНІ УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ МОЖУТЬ ІХАТИ В КАНАДУ

Виніпег, Канада. — Упровадження кількох років Комітет Українців Канади робив старання перед урядом Канади в справі дозволу для приїзду членів Української Дивізії як імігрантів до Канади. Остання делегація в Оттаві в складі о. д-ра В. Кушніра, д-ра з Мадисону І. Соломона і г-м. В. Гульїта з Торонто, при чинній участі федерального посла Ів. Дікура, увінчалася успіхом. Федеральний уряд в Оттаві згодився допустити членів Дивізії як імігрантів. (Новий Шлях).

НОВА ХВИЛЯ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ТЕРОРУ В УКРАЇНІ

Рим, 22. червня. — Згідно з одержаними тут інформаціями, советська окупаційна влада в Україні намагається, в підготовці до нової війни, зліквідувати поширений в Україні рух спротиву новим жорстоким терором проти загалу населення. "Коллегаменто", офіційний орган громадського Комітету Католицької Акції у Ватикані, подас, що большевицькі військові трибунали в Києві і Одесі засудили в часі від 12-го січня, тобто від хвилі повного введення карної смерті, до кінця березня ц. р. понад тисячу осіб на розстріл за "зраду родини, саботаж і шпигунство". Засуджені — це переважно молодь, в цьому багато воєнк советської армії. Ватиканський журнал подас свої відомості на підставі звідомлення німецького суїта Шекалі, що в перебранні за советського залізничника промандрував по всій Україні і тепер вернувся до Риму.

НОВА СТАДІЯ БОРОТЬБИ ПРОТИ ЦЕРКВИ В МАДЯРСЬКІЙ

КОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД НАЗИВАЄ ЄПІСКОПІВ "ВОРОГАМИ МИРУ": ШУКАЮТЬ НОВОГО ПОРОЗУМІННЯ З УРЯДОМ

Будапешт, 22. червня. — Припинена хвиля під натиском світової опії боротьба большевицького Режиму Мадярщини проти Католицької Церкви в тій країні починає розгортатися знову та прибирати ще більш жорстокі радикальні форми. Сьогодні вранці міністер внутрішніх справ Йосип Ревай повідомив про перші масові арешти монахів та інших осіб, зв'язаних з Церквою. Акцією започаткував виступ того ж міністра два тижні тому, коли він назвав лаву єпископів, найвищу церковну владу в країні, "ворогами миру". Він тоді теж заповів "більшу пропагандивну акцію" проти католицької гієрархії, священства та вірних. Свої погрози Ревай мотивував тим, що в інших східно-європейських країнах практично доказано можливість порозуміння і впорядкування та погодження церковних справ з державними, як це зроблено в Польщі. Мадярські єпископи початково не реагували на ці погрози і аж вчора, як почалися масові арешти, вони виявили готовість почати з урядом нові переговори, яких уряд домагався вже від деякого часу.

ПОЛЬЩА — ОДИН ВЕЛИКИЙ КОНЦЕНТРАЦІЙНИЙ ТАБОР

Берлін, 22. червня. — Повітки за Польщі тверджують, що та країна тепер перемінлася в один великий концентраційний табір, в якому 10% комуністів держить під страшим терором і знущанням 90% населення. Ціла країна вкрита густою сіткою припадкових або примусових сексотів, що свого власного ставлення ради посилають на загибель навіть своїх найближчих.

КУБА ЗАМОВИЛА В АНГЛІЇ АВТОБУСІВ НА 10,000,000 ДОЛЯРІВ

Лондон, 22. червня. — Британія одержала від Куби найбільше долярове замовлення: 620 автобусів за 10,000,000 долярів. Замовлення виконає одна з найбільших британських фірм експорту важких торговельних автомашин. Автобуси мають заступити перестарілу трамвайну систему в Гавані.

ФРАНЦІЯ МОДИФІКУЄ ПЛАН ШУМАНА ДЛЯ ПРИТЯГНЕННЯ АНГЛІЇ

Париж, 22. червня. — Жан Монет, міністер планування і головний автор Плану Шумана, повідомив на вчорашній сесії представників шістьох західно-європейських країн, що цей план буде змодифікований, головню відносно "верховної влади" так, що її рішення підлягали б окремому парламентаріуму і правному розглядові. — "Верховна влада" передбачена в Плані Шумана як наддержавне тіло, що координувало б продукцію і збут злучених на підставі цього Плану європейських сталених і вугільних промисловостей. Модифікація Плану в цій справі з виразною уступкою для притягнення до нього Англії, уряд якої, зокрема урядова Лейбуристська партія, висловили свої застереження, бо така верховна влада автоматично обмежувала б державну суверенність договірних країн. Згідно з поправкою Плану, мав би бути створений не тільки арбітражний суд, який мав би апробувати всі рішення нової влади, але теж "спільна міжпарламентарна асамблея", яка щорічно розглядала б працю цієї влади на публичних дебатах. Після зголошення цієї модифікації, міністер Шуман висловив надію, що Британія тепер прилучиться до країн ініціаторів плану та випле свого представника на цю конференцію.

АТЛІ ОБСТОЮЄ СТАНОВИЩЕ БРИТАНІЇ

Лондон, 22. червня. — Лейбуристський премієр Британії, Клеменс Атлі, заявив вчора, що у відповідь на домагання консервативно-ліберальної опозиції, щоб уряд провів своє становище щодо плану Шумана та вислав свого представника на конференцію в Парижі, уряд на понеділковій сесії парламенту, на яку й заповіджено опозиційне домагання, обстоюватиме своє дотеперішнє становище в цій справі в цілій повноті. Атлі теж виявив, що між лейбуристами щодо цього нема жадних розбіжностей і тому теж нема побоювань, щоб опозиційна пропозиція могла бути перегоросована в парламенті.

СТАБІЛІЗАЦІЯ ФРАНЦУЗЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Париж, 22. червня. — Французький міністер фінансів, Моріс Пече, поінформувал вчора парламентарний фінансовий комітет, що господарство країни досягнуло стан здорової стабілізації, хоча ще помітний застій в промисловості. Міністер зокрема привітав закінчення інфляції, заявляючи, що як Асамблея припинить узгоджені з урядом видатки, тоді вже теж не буде потреби підвищувати податки.

ПОЛІТИЧНА ПОІЗДКА ГЕН. ФРАНКО

Більба, Еспанія, 22. червня. — Ген. Франко відвідав в останніх днях це місто і його область, що завжди вважалася бастионом спротиву проти його режиму. Не зважаючи на всю пропаганду і навіть погрози ворогів Франка, поїздка мала майже тріумфальний характер. Закордонні спостерігачі роблять з того висновок, що ген. Франко справді держить контроль цілої Еспанії міцно в своїх руках.

ЩЕ ОДНА "ВІЛЬНА" КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ В НІМЕЧЧИНІ

Діссельдорф, Німеччина, 22. червня. — Йозеф Шаппе, старий комуністичний провідник і видавець, заповів тут сьогодні створення "нової незалежної комуністичної партії Німеччини", яка ставить собі за мету — боротьбу проти Кремля та віддання йому німецьких комуністів. Шаппе був "вчичений" з "правовірної" комуністичної партії минулого лютого.

ФРАНЦІЯ ЗАПОЧАТКОВУЄ АКЦІЮ ДЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ВОЄННОГО СТАНУ З НІМЕЧЧИНОЮ

Париж, 22. червня. — Французьке міністерство закордонних справ сьогодні повідомило, що воно запропонує Злученим Державам, Америки і Великобританії проголосити декларацію, що воєнний стан з Німеччиною закінчено з днем 5-го червня 1945-го року, коли західні головнокомандуючі підписали умови німецької капітуляції та перебрали спільну контролю той країни. Франція вважас це єдиним можливим способом закінчити все ще існуючий воєнний стан без окремого мирового договору. Відповідний меморіал на цю тему французький уряд передасть діючому комітету західної "великої трійки", що збереться на свої чергові наради в Лондоні в дні 3-го липня. Своєю пропозицією Франція мотивує тим, що націонал-соціалістична Німеччина, після підписання безумовної капітуляції перестала існувати, отже воєнний стан не може продовжуватися з кимось, що не існує. В британських колах висловилися позитивно на цю тему і пропозицію з вдвоєм прийнято теж в Німеччині.

СКІДНА НІМЕЧЧИНА РЕЗІГНУЄ З ПРЕТЕНСІЙ ДО СУДЕТІВ

Берлін, 22. червня. — Заступник прем'єра маріонеткового східно-німецького уряду, Волтер Ульбріхт, заповів сьогодні в Празі, що цей уряд офіційно зречеться всіх претенсій до зашматкованої колись двома мільйонами німців території Судетів. Велику частину населення Судетів після війни "репатрковано" до Німеччини. Ульбріхт прибув вчора літаком до столиці Чехословаччини, — заповідаючи переговори не тільки в справі Судетів, але теж в справі "повної" господарської, політичної і культурної співпраці між обома країнами.

БАО ДАЙ У ФРАНЦІЇ

Париж, 22. червня. — До Франції прибув вчора визнаний західними альянтами голова В'єтнамської держави в Індокитаї, Бао Дай. Він залишиться у Франції на відпустці протягом шістьох тижнів. Він заявив, що він не братиме участі в нарадах над спільними проблемами, що вкоротці мають тут відбутися між представниками Франції, В'єтнаму, Лаос і Камбодії.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00

В Дієпрі Свті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Число з повної (з англійською частинкою):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Можна змінити адресу коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАГРОЗЛИВА БАЙДУЖНІСТЬ

Ще ніколи не були ми в Америці в такому доброму положенні, коли йдеться про акцію освідомлення американського народу щодо української справи, як у теперішньому часі. Щобільше, можна твердити, що американський нарід ставиться на загал з симпатією до українських визвольних змагань. Навіть у тій частині американської преси, яка довгий час представляла боротьбу українського народу за державну самостійність у фальшивому світлі, нема тепер бодей цієї давньої злоби, яка добачувала у цій боротьбі чужу інтригу. Отже є тепер добра нагода пропагувати правду про Україну при допомозі книжок і журналів, чи теж надсиланням до американських газет статей або хоч листів до редакцій з спростуванням неправдивих інформацій про Україну. Таких нагод давніше не було, а як були, то траплялися дуже рідко. Правда, це далі не так то легко впливати на урядову політику в українській справі, але й тут є різні можливості, бо конфлікт демократії з Москвою так розвивається, що силою обставин теж і департамент стейту буде змушений приділити Україні більше уваги.

Ці обставини повинні нас усіх підбадьорювати. На таку нагоду ждали ми дуже довго, а коли вона тепер з'явилася, ми повинні її повністю використати. Але чи так є? Чи є в нас бодей той дух, яким ми жили до часу другої світової війни? Чи ми маємо те завзяття, з яким ми ставили тут чоло ворогам самостійної України навіть у часі війни, коли ті вороги мали великий голос і вплив?

Хто приглянеться добре теперішнім вічам, народним святам, чи різним імпрезам, а в першу чергу нашій жертвенності на народні потреби, той мусить завважити, що зайшли якісь великі зміни в старому громадянстві й то зміни на гірше. Немає в нас давнього духа завзяття і жертвенності. А як говорити про нову імміграцію, то теж не все гаразд, хоч вона може мати дещо на своє виправдання. Канадійський "Наш Вік" (з 17 червня), обговорюючи потребу політичної й матеріальної підтримки Української Національної Ради, пише, між іншим, таке: "Катастрофічна байдужість абсолютної більшості серед нової еміграції абсолютно до всього, крім свого шлунка і власного, 'святого спокою', з одного боку, і махновщина певної частини з-поміж активнішого елемента, з другого, — це одні з основних причин, що не дозволяють надто оптимізувати ситуацію". Не хочемо думати, що є аж так зле, але годиться, що така треба, "порушити олімпійський спокій і соціальну байдужість більшості, так би мовити, нашого громадянства", бо вони нагальні.

Добре знаємо, хто є ворогом тої слушної справи, яку обороняємо, і де він нахочиться та яких вживає тут способів, щоб Україна навіть і по новім катаклізмах не стала вільною і самостійною. Для боротьби з ним маємо політичну організацію — УККомітет. Маємо і другу установу для дальшого рятунку українських скитальців в Європі — ЗУАДКомітет. Як політична, так і переселенча акція вимагають сьогодні нових зусиль, а з ними і нових жертв від українського загалу в Америці. Одним словом, маємо добру нагоду зробити добру роботу, велику і благородну. Є теж відповідні сили для такої праці. Бракує тільки сильнішого відомому з боку загалу.

Особисті дорадники президентів

Покликання В. Аверела Гаримана до Білого Дому як особистого помічника-дорадника президента Трумана викликало в політичних колах здивування. Але не тому, що відновлено давню традицію Вилсона й Фрейкліна Рузвельта, а тому, що Труман, як обіймав владу, заявився проти приватних дорадників у закордонних справах. При оповісті про призначення Гаримана виразно сказано, що він буде дорадником у "холодній війні", себто у найважливішій тепер міжнародній події.

Сучасна генерація ще пам'ятає, який великий вплив мав полк. Едвард Гавс, особистий дорадник президента Вилсона. Полк. Гавс вислав Вилсона часто як свого особистого представника закордон, не повідомляючи про це департаменту стейту. Історики беруть Вилсона таку поведінку за зле, приписуючи Гавсові накидування президенту власних замислів, а Вилсонів зречення частини своїх прерогатив на користь приватної людини.

Ролі Гері Гопкінса, особистого дорадника през. Фрейкліна Д. Рузвельта, ще докладно не наслідана, бо це закороткий час від смерті президента і його прибічників. Однак в пам'яті осталися самостійні поїздки Гопкінса до Советів та його подорожі при боці президента на міжнародні конференції. Спомини, з тих часів, оприлюднені після смерті Рузвельта, наводять на одного читача на думку, що Гопкінс є у великій мірі відповідальним за теперішнє важке положення, в якій опинилася Америка через надто угодове відношення до Советів.

Про виправки особистого Рузвельтового посла до Ватикану, Мірона Тейлора, мало знаємо, а навіть певно не знаємо, чи він вже свою місію скінчив, чи ні. Однак це є по-своєму особливого значення, бо воно не є означене законом.

У згаданих випадках маємо до діла з послами, яких імена не пред'явлено сенатові до затвердження, як цього вимагає конституція, хоч видатки на їх утримання покривав федеральний скарб. Особисті асистенти, як дорадники або посередники президентів, зменшують значення офіційних амбасадорів і тому мусять викликати негодування, в першу чергу секретаря стейту та інших кабінетних секретарів. Труман за часів свого урядування як віцепрезидент мусів мати такі самі почування.

Кореспонденти, які відвідують Білий Дім, вказують на важливий момент, у якому це сталося. Події, про які раз-раз з'являються в закордоні, набирають такого значення, що президент такої країни, якою є Злучені Держави Америки, мусить не тільки мати найточніші вісті, але й фахове їх наслідження.

Коли йдеться про Гаримана, то загальна думка про нього така, що він справді надається на довірочного дипломатичного дорадника президента. Його всесторонній досвід і дотеперішні досягнення кажуть на диво, що він виявиться з свого важливого завдання.

„КРОК ДАЛЬШЕ“

В Парижі тількищо почалася конференція представників шістьох континентально-європейських країн в справі практичного здійснення т. зв. Плану Шумана відносно злиття та підпорядкування однієї „вищої влади“ європейської важкої індустрії. Державний секретар Дін Ачесон свого часу назвав цей план „кроком далі“ в змаганні до створення однієї мирної спільноти європейських народів, виявленню вже в створенні Європейської Ради та цілому ряді більше чи менше практичних заходів.

Коротко щодо самого плану. Сам по собі він не є новітнім, а радше першою конкретною спробою здійснення давніх мрій французьких і німецьких індустріалістів. Він передбачує злиття та підпорядкування однієї „вищої влади“ європейської важкої індустрії, зокрема німецької і французької вугільної та сталеної промисловості, що мало б створити нову конкурентну базу для майбутньої європейської федерації, для нового господарського і соціального прогресу, з кінцевою метою забезпечити тривкий мир.

В теперішній конференції беруть участь представники Франції, Німеччини, Італії, Бельгії, Голландії і Люксембургу, що вже заздалегідь погодилися з принципами і цілями плану, а тепер мають обміркувати тільки можливості і засоби його практичного здійснення.

Становище Британії, яка в нарадах не бере участі, але яка в цій проблемі максимально заінтересована, ще не цілком з'ясоване. Уряд зі свого боку погоджувався взяти участь в конференції, але зі застереженням, що наперед буде обговорений план як такий, отже сама його доцільність. Урядова лейбористська партія проголосила окремий маніфест, в якому зайняла виразно негативне становище до

Микола Приходько, Торонто.

„Четвертий“ симптом російської кризи

Аналізуючи фактори, що спричиняють сьогоднішню кризу тоталітарного режиму в СРСР, автори статті, вміщених в пресі Нового Світу, майже завжди обходять мовчанкою один з найважливіших її симптомів. Я маю на увазі глибокі національні антагонізми в СРСР, які при певній ситуації можуть чи не найсильніше спричинитися до руйнації того кола на глибинних ногах, що сьогодні претендує на світове панування. На жаль не згадує про цей симптом теж і Елсворт Реймонд в своїй цікавій статті „Russian Triple Crisis“, поміщений у „Сатордей Івнінг Пост“.

Велика кількість громадян американського континенту переконана (звичайно дякуючи російській червоній і білій пропаганді), що СРСР — це Росія, тобто країна заселена людьми, які вважають себе

росіянами, думають по-російськи. Інша частина уявляє СРСР як вільне об'єднання окремих народностей, подібне до ЗДА. Останнє хибне уявлення найактивніше проповідує комуністична пропаганда всього світу. І лише меншість, краще обізнана з правдивим станом речей, не поділяє цієї першої ні другої концепції.

Закордонним журналістам і навіть дипломатам, що перебувають переважно в Москві, — справді російському центрі СРСР — тяжко помітити, а тим більше проаналізувати цю справу. Підчас же їхнього перебування в інших національних республіках, де бродить національний фермент, вони завжди оточені людьми, що не скажуть їм нічого про це. Очевидно більше можливостей побачити ці явища мали ті, що десятки років прожили в СРСР.

Насамперед треба утвердити, що СРСР це 200 мільйонів конгломерат понад 100 націй і народностей, з'єднаних в одну імперіалістичну державу силою московської зброї, ще за царських часів і пізніше, за часів панування нового кремлівського диктатора — Сталіна. Власне російська національність налічує там лише близько 90 мільйонів.

Ще 1853 р. „ідейний батько“ комунізму, К. Маркс, писав в „Нью Йорк Трибюн“:

„...Я посилався до маси придбав Росії після Петра Великого: російській кордон наблизився до Берліна, Дрездена й Відня на 700 миль, до Стокгольму на 630 миль, до Тегерану на 1000 миль... За останні придбання Росії за останні 600 років дорівнюють розміром і значенням усім імперіям, яку вона мала до того часу в Європі.“

А в другій статті, того ж часу, Маркс додає:

„...Як певне те, що завоювання йде завоюванням, анексія йде за анексією, також певне й те, що завоювання Росією Туреччини було б прелюдією до анексії Угорщини, Пруссії, Західної України, до остаточної реалізації слов'янської імперії, про яку мріють деякі фанатичні панславянські філософи... Спинити російський план анексії — найневідкладніша справа!“

Коментарі зайві! Учень Маркса — Сталін перевершив сьогодні усіх російських царів і всі передбачення свого вчителя. Можна не сумніватися, що коли б Маркс написав так сьогодні, Сталін назвав би його англо-американським імперіалістом. Недарма його вчення коректує Москва тепер.

Сьогоднішній зріст СРСР, що називає себе вільною сім'єю народів, іде старими стежками збройного диктату народом. Тільки тактика в дещо відмінна від старих часів. Москва рекламує себе „батьківщиною всіх народів світу, поневолених капіталізмом“ і захоплюючи під свою опіку нові території, називає насильство і навіть народоубивство визволенням. Добре зауважив в одній з своїх останніх промов код. президент ЗДА Гувер, що там, де Москва зустрічає сильнішого

(Продовження на стор. 3-й)

Хрушова в Київ і навіть до самого Сталіна.

Від Верховного Суду Союзу і Верховної Прокуратури відповідей взагалі не прийшла. Хрушова повідомляв коротенько, що його листа він передає на розгляд... Київської Прокуратури, а від Сталіна писав якийсь його секретар і радий звернутися до Верховного Суду і Верховної Прокуратури в Москві.

Ольга Мак.

Авторські права застережені!

„ЕЖОВЩИНА“

(Уривок з автобіографічних матеріалів).

Мене хапає в обійми професор — жидок, що так героїчно боронив мою жінку на державному іспиті. Вітаємося широким рукою.

— Ну, як? — питає він мене. — Залишається далі на роботі?

— Думаю, що ні, хоч директор мене дуже запрошує.

— Ага! Запрошує! Певно, що буде запрошувати! Ви ж знаєте, що у нас була ціла катастрофа з вашими годинами. Куди тільки дирекція не зверталася, куди тільки вона не писала, а на ваше місце кандидатури не могли знайти. Такий тяжкий і слезякий з політичного боку предмет, що тільки напружені вчені беруться його викладати. А тепер директор буде ще

більше натискати, щоб ви лишилися. Він піде, на які завгодно вимоги!

— Чому?

— Як чому?.. Хіба ви не розумієте?! По-перше, я вам сказав уже, що фах ваш тепер дуже цінний, а по-друге, ви вже перейшли „чистилище“ і вважаєтесь політично певним на 100%. Коротше кажучи, ви є тепер такою рідкістю, що зробите блискучу кар'єру!

„Коли б директор знав, як представляється моя справа з протестом прокуратури, то напевно так би мене не запрошував!“ — подумав я, але в голос нічого не сказав!

На другий день я вже був в обласному суді. По довгій біганні і запитах мене з великими жудощами і

допускають до предсідника суду.

— Ваших документів у нас нема: ми їх вислали з вашим рекурсом до Верховного Суду УРСР і назад не дістали. Йдьте до Києва.

— Товариш предсідник, — спитав я, — чи не можете ви мені сказати, хто був той старшина НКВД, котрий 6-го травня приймав до в'язниці і забрав у мене копію вашого вироку?

Предсідник помітно змішався і постарався влати здивованого:

— Копію вироку? У вас? Не знаю... Коли це був хтось з НКВД, то ви туди і зверніться. — Власне, що в НКВД також не знають.

— То спитайте в прокуратури.

Іду до прокуратури. Мене рішучо відмовляються приймати, але я вперся і нарешті добився побачення з обласним прокуратором. Розповідаю йому що таємничу справу і питаю:

— Скажіть мені, хто це був для чого забрав копію ви-

року?

— Мені про це нічого невідомо! — різко відповів прокуратор.

Дивна річ! — сказав я. — До в'язниці приходять якісь люди, роблять щось на власну руку, і ніхто не знає, що це за одні і чого хотять!..

Після того я виїхав до Києва.

У Верховному Суді мені сказали, що мої документи разом з вироком вони переслали до обласного суду і більше про них нічого не знають, але коли справу має в своїх руках прокуратура, то правдоподібно, що документи мають бути в прокуратурі.

Пішов я до прокуратури.

— Ваших документів ви не дістанете, бо вони разом з протестом пішли вже до Москви, — сказали мені в прокуратурі. — Хіба напишіть до Москви, або поїдете туди, то може, вам їх повернуть!..

Я звернувся до свого адвоката.

— Що ж я вам пораджу?! — співчутливо розводить руками адвокат. — Це затриман-

ня документів є цілком проти-законним, бо коли ви є звільнені, то мусите мати документи на руках... Як би це зробити, якесь інше установа, то я би вам порадив звернутися до прокуратури. Але, коли це робить сама прокуратура, то скаржитися нема куди. З прокуратурою ж судитися не буде! Це дійсно парадоксально!..

Змучений і поденерований, я врешті махнув рукою на все і на ризико поїхав до родини в М.

„Безпашпортний“.

Першим моїм обов'язком, коли я приїхав до родини в Б., було піти до міліції і зареєструватися на право мешкання.

Вислухавши всю мою справу, представлений в стислих рисах, начальник сказав:

— На жаль, ми не можемо вам дозволити тут перебувати, оскільки ви не маєте паспортів. Тим більше, що ваша область є прикордонною!

— То що мені тоді робити? — Іхати назад.

Дмитро Дорошенко.

СПОМИНИ

ПРО ПЕРЕБУВАННЯ МИТРОПОЛИТА ШЕНТИЦЬКОГО В РОСІЇ ПІДЧАС ВІЙНИ

2)

(Продовження)

Так виглядала проповідь у жандармській інтерпретації. Вона дала привід почати репресії. 30. серпня в помешканні Митрополита зроблено труп. Цей труп продовжувався і 1. вересня. На другий день, отже 2. вересня, Митрополитові "заявили", що він перебуває під домашнім арештом. А 6. вересня вивезено його в автомобілі через Золочів у Броди, звідки залізницею відправлено в супроводі жандармів до Києва. Арешт і зсылку зроблено за наказом командуючого 8-мою армією генерала Брусілова. Того ж дня 6 ХІ. галицький генерал-губернатор гр. Бобринський вислав таку телеграму до київського губернатора Сукавіна: „Седмого вечора прибуває в Київ в особом вагоні арестований єпископ Шептицький, в с л а н и й під конвоем із Львова в супроводженні секретаря і двох слуг. Предполагається дальнйше слѣдованіє в Нижній-Новгород, но возможно измѣненіє маршрута на Руминію. До полученія Вами распоряженія Главнокомандующаго прошу принять мѣри к временному пребыванію его в Києвѣ“.

Отже зпочатку вагалися, що зробити з арештованим Митрополитом: чи везти його в глибо Росію, чи випустити на волю, вивідавши його тільки за кордон, через Румунію. Але це хитання, видно, було недовге. 7-го вересня учорішній Митрополит прибув до Києва й його відведено до готелю „Контиенталь“, а на другий день київський директор поліції Горностас віддав розписку ротмістрові, що приїзз Митрополита, що він 7. вересня в 11 г. 50 хв. вечора „приїзз“ Митрополита Шептицького з його секретарем, духовником і слугою. Ні міняти маршруту, ні затримуватися у Києві Митрополитові не довелося: 8. вересня його, відправлено до Нижнього-Новгорода, звідки через деякий час перевезено до Курська. Духовник о. Боця, ректор Семинарії, вернувся до Львова по гроші, як каже офіційний документ.

4. жовтня гр. Бобринський телефонує до головнокомандуючого, що о. др. Боця просить дозволу вернутися до Митрополита й залишатися при ньому для виконання обов'язків духовника (сповідника). На це головнокомандуючий генерал Іванов відповів: „Денги переслати, а їхати Боця рано, соберите свѣдѣнія о Боцѣ“! Відомості зібрано й ген. Іванову на другий же день вислано телеграму: „Священникъ Боця состоялъ ректоромъ униатской духовной семинаріи, вел е е в украинскомъ направленіи, близкое до вѣреннаго лица Шептицкого“. Самоозрозуміло, що дозволу їхати о. др. Боця не відано. Тоді, щоб дати якусь розвагу в'язнев, зі Львова вислано деякі книжки. Звезено ці книжки дати на цензуру редакторів „Львовського Воскресного Слова“ капітанові Наркевичеві й цей дав свою резолюцію: „Препровождаю при этомъ 3 тома книгъ, предназначенныхъ для отправки графу Шептицкому, сообщая, „Вечерня“ и „Утренняя“ представляютъ из себя сборникъ молитвъ на малоросійскомъ языкѣ, по ритуалу т.

назв. „униатской церкви“. „Eristolae (sic) Teologiae Moralis Universalis“ — представляет из себя сокращенное изложение т. наз. нравственной теологии (как, по учению католической церкви, достигнутой вѣчной жизни). „Compendium Theologiae Moralis“ Lehmkühn'a представляет из себя подробное изложение той же теологии. Хотя послѣдняя книга принадлежитъ перу іезуита, тѣмъ не менѣе, во всѣхъ предложенныхъ просмотру сочиненіяхъ нѣтъ ничего предосудительнаго (!), тѣмъ болѣе, что теологическія размышленія какъ нельзя болѣе соответствуютъ созерцательному настроенію адресата“.

Так закінчує свою резолюцію офіцер, якому випало бути цензором того, що можна, а чого не можна читати Митрополитові. Мені викидається певна іронія в словах капітана Наркевича з приводу цього доручення, яке йому припало.

І наслідком цієї резолюції книжки разом із 1.000 рублів переслано курському губернаторові для доручення в'язневі Митрополитові. Тимчасом о. др. Боця знову подав прохання дозволити йому поїхати до Митрополита. Граф Бобринський запитав ген. Іванова й той відповів так: „Могу розрѣшити при условіи, если свиданіе будетъ происходить в присутіи жандармскаго офицера и безъ правъ исповѣди“. На цих умовах о. Боцяно дозволено їхати, про що сповіщено курському губернатору Муратову, який зараз же відповів телеграмою, що „преподаванія указанія (про умови побачення) точностю будуть исполнені“. О. др. Боця виконав свою місію й вернувся до Львова. Але його скоро потому арештовано й весною 1915 р. вивезено до Єнісейської губернії, разом із дром В. Охримовичем, В. Шухевичем, К. Малицькою та ін. особами.

Митрополит жив у Курську, здається до кінця 1915 року. Мешкав він у готелі, що звався „Гостинница Полторацкаго“ (по імені власника) на Дворянській вулиці, під дуже строгою вартою. Зимою 1914-15. р. приїхав до мене в Київ мій знайомий білорус інж. І. Кий. Він повідомив мене у великому секреті, що їде до Курська, з доручення пок. Ів. Луцкевича, щоб спробувати навести контакт з Митрополитом. Ми домовилися, що коли це вдасться, то перепиши від Митрополита буде адресуватися на мого імя, а я вже відправлю йому її далі до тих людей з Галичини, з якими б Митрополит хотів навести контакт. І-кий поїхав до Курська, але через тиждень вернувся дуже зажурилий: не зважаючи на всі заходи увійти в контакт із Митрополитом, йому це не вдалося. Він примістився в гостинниці Полторацкаго, стався підмовити прислугу в готелі, але вона ніяк не погодилася на ці намови. Митрополита дуже строго стерегли.

3) Цей кап. Наркевич — по авторитетному роз'ясненню др. Ю. А. Яворського в листі до мене — це автор відомої брошури „Современная Галичина“, виданої Штабом Рос. Армії для ознайомлення старшин. Авторство цієї брошури й в своїх „Споминах“ невірно приписав др. Ю. Яворському, що на цьому місці спростовую.

Ол. Гладиневський

Полк. ГНАТ СТЕФАНІВ

Для 25. червня минає рік, як в Регенсбурзі, в Німеччині, тихо зійшов в могилу бл. п. Гнат Стефанів, полковник Української Армії. Обставини емігрантського життя так трагічно зложилися, що пок. Гнат Стефанів помер далеко від своїх найближчих-рідних — в таборі для ДП, який саме був напередодні ліквідації й з якого вже масово вихали у всі кінці світу ті, що близько стояли до Покийного. Умирав самотній, після важкої недуги, як і важким було його життя, полове величчя і трагічних моментів.

Як син народного вчителя, уроджений 10 лютого 1886 в Топорівцях, повіт Городенка, поступив до австрійської кадетської школи у Львові, а опісля її закінчення з'їзав приділений як старшина до 4. п. ділений як старшина до 4. п. п. Перемішлі, а згодом до 35 п. стрільців в Золочеві.

Як одиникий старшина — українцеві у полку організував полковий церковний хор, який сам диригував і сам провадив однуку на всі галицькі полки школу для неграмотних вояків-українців, за що дістав найвищу похвалу з Міністерства Війни.

З золочівським полком вийшов Покийний на першу світову війну і в 1915 році попав з Перемішлі до російської неволі, відки в 1917 р. через Фінляндію повернувся до Австрії. Великі листопадові події в 1918 р. застали Покийного в Золочеві, де перейняв владу, а від 7 листопада брав активну участь в команді оборони Львова, де оставав аж до відступу Української Армії, певно до дня 22 листопада. Від 4 грудня 1918 по кінець квітня 1919 р. був начальником постанції У. Г. А., а опісля аж по кінець листопада 1919 р. Командантом запліла армії УНР; від 5 грудня 1919 по 10 травня 1920 — в Зимовому Поході — як Командант полка в заплілі. В серпні 1920 р. разом з генералом Кравцом перейшов до Чехословаччини. В роках 1920-23 Покийний був консулом ЗУНР в Ужгороді і Командантом Українських Робітничих Сотень в Карпатській Україні, створених з інтернованих військових частин.

Решта, аж до вибуху другої світової війни, це роки емігрантських злиднів, виповнених боротьбою з життєвими труднощами. Найбільш доводилося Покийному витерпіти зприводу переслідувань чеською владою, яка підозрювала його в організації українського під-

День і ніч пильнувала його варта в коридорі готелю й у війти з ним в якісь звязки ніяким способом не було мож-

Скоро потому Митрополита перевезено до монастирської тюрми Спасо-Єфимієвського монастиря в Суздалі. На всіх нас, що знали, якою сумною славою тішився Спасо-Єфимієвський монастир, це „жива могила“, — вістка про перевіз туди Митрополита зробила страшенно пригноблююче враження. У всіх перед очима стояли страшенні картини, змальовані А. Пругавином в його відомій книзі про „Монастирську Тюрму“ в Суздалі. Там-ли довгі місяці, цілий рік, а про Митрополита не було в нас жадної вістки. З кінцем 1915. р. я частенько бував в окупованій частині Галичини, як уповноважений від „Союза городов“, мене там скрізь розпитували, — що й як із Митрополитом, але я сам нічого не знав. Якоюсь промайнула по часописах вістка, що російський Синод збирається „судити“ Митрополита, так наче він мав би право на такий суд...

Пильного руху. Вистачить пригадати, що впродовж тих 16 літ Покийний з родиною минав 23 рази місце замешкання. Після проголошення самостійності Карпатської України віддав себе Покийний до диспозиції української влади в Ужгороді, а опісля в Хусті.

Трагедія Закарпаття змусила Покийного переїхати до Відня, де застав його друга світової війни. Вже в перших днях війни бачимо Покийного в Галичині. Тут він присвятився громадській справі зразу в Сяноці, як голова станиці для втікачів зі Сходу, а від 1 квітня 1940 в Балигороді, львівського повіту, як референт аграрних справ повітової самоуправи, де дуже заслужився при упорядкуванні і забезпеченні права власності тисячів малоземельних господарів зпонад граничної лінії Сяну, яких — як звісно — більшовики безоглядно евакуювали в глиб СРСР з вісестрометрового пограничного пояса.

В липні 1944 р. прийшлося Покийному емігрувати перед більшовицькою навалюю і другий раз в життя зазнати всіх емігрантських злиднів тим разом остільки важких, що Покийний покидав рідні землі важко хворий, частинно спара-

„Четвертий“ симптом російської кризи

(Продовження зі стор. 2-гої)

протинника, вона спочатку робить його спільником, з тим, щоб згодом ограбувати і приборкати його, спочатку приславши братами його милість. Такою є московська тактика чистої води.

Але ці „визволення“ і „навістність великих антагонізмів національного характеру в СРСР власне і створюють та поганяють той „четвертий“ симптом кризи в СРСР, до якого західний світ повинен приглянутися уважніше. Напочатку 2-гої світової війни в Західній Україні й Польщі сконцентровано понад 100 советських дивізій, призначених до несподіваного удару на Німеччину. Всі переліски були запановані танками, а аеродроми — літаками. Німеччина може лише на кілька днів випередити сама той удар 22. VI. 1941 р. В тих дивізіях передової лінії росіян було не більше 25%, решту складали салдати різних національностей СРСР, переважно українці, білоруси, козаки і середньоазійці. Російські кадрові дивізії стояли в другій лінії, головне в Московській околиці.

За перші 6 місяців війни до німецького полону пішло близько 4 мільйони вояків і офіцерів, — в подавляючій більшості то були люди неросійської національності, вони не хотіли боронити інтереси московського імперіалізму так, як боронили його під Москвою чи Ленінградом російська гвардія. Очевидно, в цьому випадку не малу роль зіграли наставлення людей інших національностей до Москви.

Відразу по закінченні війни, офіційним розпорядженням Москви зліквідовано кримську татарську республіку за те, що населення її прихильно поставилося до німецької окупації. Після масових розстрілів, решту кримських татар, майже поголовно, вивезено до Сибіру й Казахстану. Масові репресії були примінені з тої причини і до інших національностей — на Україні, в Білорусі, на Кубані, Дону й північному Кавказі. Бо під час війни там скрізь виявлялося, що „дружна сім'я народів СРСР“ є лише пропагандована фікція.

ліжований, без тої динамічної енергії, яка так дуже його характеризувала. Не було вже в ньому того довіри до власних сил, яким змів запалювати інших, особливо собі підчинених, серед яких користувався все якнайбільшою пошаною і симпатією.

В Німеччині, до її розвалу, Покийного — навів каліку — заставляють носити до вагонів звої дахової папи, поки з допомогою давних, ще австрійських, старшин не вдалося його звільнити від примусових робіт і примістити в лічниці в Грацу. В осені 1946 року переїхав Покийний до родини і замешкав спершу в Корнбергу, а опісля в таборі в Регенсбурзі, де й спочив навік, далеко від рідної землі, якій вірно служив ціле своє життя.

В історії наших визвольних змагань особа Покийного займає почесне місце, а як товариш зборі і активний член українського громадського життя оставив він по собі якнайкращий спомин.

Тих кілька слів спогаду про Покийного полковника Гната Стефаніва хай заступлять китицю квітів від його товаришів зборі на свіжці же могили, яка жде упорядкування і тривалого „намогильного пам'ятника“.

(В найближчу неділю, 25 червня, відбудеться в Нью-Йорку в церкві св. Юра панакхидя по пок. полк. Стефанові).

Др. Микола Андрусяк

До дискусії на тему назви „Україна“

У статті „Дискусія на тему „назва України“ на науковому засіданні НТШ („Свобода“ з 3 червня 1950. ч. 124) в змісті реферату автора цих стрічок після слів: „місцеве населення перемінило спершу на „країну“, пропущено „згодом на „Україну“. Це є основне в твердженні про сполучення пра- і все-слов'янського слова „країна“ на українському ґрунті з прийменником „у“, так, що в актах називаються спершу „країнами“ с названі такі: берегівська, ужанська,

гуманська, маковська, стропівська, винянська, ужгородська, середнянська й мукачівська, відтак „країнами“ (названі такі: Мукачівська, Ужгородська, Гомонянська й Маковницька), врешті „українами“ (згадується в актах про „Мукачівську Україну й інші України“, про „старостів української угорської та про „україну угорських границь“). Це твердження на основі актів противорічить згодові проф. дра Романа Смаль-Стоцького (Походження і значення назви „Україна“, „Свобода“, з 22 березня 1950. ч. 66), мов би „Україна“ повстала в наслідок „країнина“, „країни“ на меншій „україні“ та згодом „це нове слово „україна“ поширило своє значення на всю країну полян, ба навіть на сусідів, бо воно стало назвою нової аграрної структури“. Обоснування з словника Грінченка не витримують критики, бо тут мовознавець запустився в недосліджувану ним, а тільки уявлену „історію розвитку земельної структури слов'янського світу“. А тут — як говорив проф. Чубатий у дискусії — філолог у своїх выводах повинен послугуватися лише аргументами філологічної натури“.

З приводу статті заслугоженого генерала армії УНР П. Шандрука п. н. „Ді назви „Україна“ („Свобода“ з 31. травня 1950. ч. 124) зазначу, що згадувана ним карта Східної Європи в 1289 в російській Енциклопедії Брокгауза й Єфрона з першої половини XIX ст. була зладжена не на основі догочасного стану історичних дослідів: територія України на цій карті тогочасна з межами козацької України XVII-XVIII ст. Редагувалася ця енциклопедія ще перед ув'язненням Шевченка і Кирило-методіївців, тимто й назва „Україна“ не була ще страшною для росіян; адже утворена з ядра Слобідської України харківська губернія звалася спершу офіційно „українською“, тимто міг у 1816 р. по'явитися в Харків журналі „Український Вестник“, згодом альманах „Українець“. В російських енциклопедіях того часу користалися з дослідів тогочасного авторитетного українського історика Михайла Максимовича, тимто не диво, що шан. генерал знайшов у тексті згадуваної ним енциклопедії, „що Україна повстала, як сильна і велика тогочасна держава внаслідок, головним чином, політично-державних заходів князя Ярослава Мудрого та Володимира Мономаха“. Але для дослідів над назвою „Україна“ ця енциклопедія не має значення.

Москва боїться повторення тітовського експерименту напевне більше аніж реакції населення на провину економічної чи моральної кризи. Після прикрого випадку з Тітом, вона, не гаючи днів, почала вживати радикальних заходів в країнах сателітів. І можна не сумніватися, що приміром „ліквідування“ Дімітрова в Москві мало не тільки причини появи зазіху з його хворобою. Таке „ліквідування“ не є виключенням також для інших комуністичних лідерів з країн-сателітів. І з огляду на це, не можна сподіватися тепер, у мирний час поширення тітовського бунтарства, що є одним з виразних доказів внутрішньої національної кризи поза залізною заслоною.

(Кінець буде).

УКРАЇНЦІ СТЕПІВ: НЬО ЙОРК, НЬО ДЖЕРЗИ І ПЕНСИЛВАНІЯ!

Запрошуємо ВАС до численної участі у святі, що його влаштовує УКРАЇНСКА АВОКЕФАЛЬНА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА СВ. ВОЛОДИМИРА (14 вул. Іст, Нью-Йорк)

В НЕДІЛЮ, дня 2-го ЛИПНЯ (JULY 2) 1950 Р.

З НАГОДИ

Четвертої РІЧНИЦІ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА

що знаходиться поміж містами Бавід Брук і Нью Брунсік, Н. Дж. Cedar Grove Road R.F.D. 3.

Свято почнеться Польовою Службою Божою, яку відправить Впр. МИТРАТ О. Л. ВЕСОЛОВСЬКИЙ при співчутстві Хору Св. Володимира під диригентурою Проф. В. ЗАВІТНЕВИЧА — ПОЧАТОК об 10:45 г.

По відправі: ВЕЛИКИЙ ПІКНІК-ЗАБАВА - ТАНЦІ до пізньої ночі.

Гратиме першорядна орхестра І. СЕМЧИШИНОГО

ВСТУП 50 центів, а з оплатою дороги туди й назад \$2.50.

Боси відходять о 9 год. ранку від Церкви на 14 вул. — Білети можна набувати щодня від 9 год. до 8 год. вечора в канцелярії парафії.

ГРОМАДЯНИ! ВСІХ ВАС щиро запрошуємо на це величне торжество і пікнік, на якому матимете приємність зустрітися з своїми знайомими і серед розкішної природи в милому товаристві весело провести час, за що ручити — Святочний Комітет.

TRAINS: Pennsylvania R. R. to New Brunswick, N. J. — Central R. R. to Bound Brook, N. J. — BUS No. 60 Canal Road from New Brunswick and Bound Brook to Cedar Grove Road — CAR: Holland Tunnel Route No. 29 to Bound Brook, Cross Bridge to South Bound Brook, Turn left on Canal Road 2 Miles to Cedar Grove Road.

НЬО ЙОРК, Н. П., І ОКОЛИЦІ!
В НЕДІЛЮ, 25. ЧЕРВНЯ 1950 Р.
о год. 7-мій веч.

в залі ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛУБУ
в Нью-Йорку
(101 AVE. A., II. поверх, між 6 а 7-мою СТ.)

ПОПИС УЧНІВ

СТУДІЇ ПІСНІСТА РОМАНА САВИЦЬКОГО
ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Відносно діяльності Союзу Українсько-Американських Купців і Промисловців

Союз „Бізнесменів“ був оснований в листопаді 1932 р. заходами місцевих підприємців, йдучи за прикладом і заклицем такої ж організації в старому краю, у Львові.

До другої світової війни Союз проявляв живу діяльність в користь своїх членів. Основники — розуміли, що торгівля і промисел це один з головних чинників господарського незалежного життя не тільки одинач, але і цілого народу. Об'єднані члени підприємці — це доказ, що наш нарід не менше здібний як інші народи, та що і в господарській діяльності робить теж осяга. Це примір заохочуючий як для старої так і для нової імміграції.

Навіть не маючи потрібних даних, як: фахове знання, та великого капіталу, можна організувати свій власний незалежний варіант праці, набуваючи досвід та zatrudнюючи других молодих людей.

Перші загальні збори по другій світовій війні відбулися 15. березня 1950 р. в залі Т-ва „Січ“ при 506-508 18-тій Авеню, а другі збори 11. травня ц.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У дописі про перше засідання Секції Мовознавства УВАН, надрукованому у ч. „Свободи“, стався прикрий недолік — не згадано виступу проф. В. Січинського в обговоренні доповіді проф. Я. Рудницького про походження назв „Русь“ і „Україна“. Проф. В. Січинський у своєму виступі обстоював далі свої погляди, висловлені в його праці „Назви України“, що в ній він уперше дав такий цінний матеріал, як карти чужоземного походження з назвою „Україна“ поряд з назвою „Окрина“.

проф. В. Чапленко,
Секретар Секції.

ЛІТНІСЬКА—БАКАШ.

Хто хоче їздити на вакації і набудувати здоров'я і бути веселим, хай приїде до нас коло Саратова на ферму.

PAULINE THATCHER

R. F. D. 1, Stillwater, N. Y.

Tel.: Saratoga 778.122

КОЛИ ХОЧЕТЕ мати добрі наваки і їздити в гори, де є сухе повітря, жерельна вода, свіже молоко, ялиця і ярина (vegetables), добре варення. По близкій інформації пишуть до:

A. MIKLIN

P. O. Box 113

Fleischmanns, N. Y.